

عنوان مقاله:

ساختار کالبدی- فضایی شهر یزد از آغاز دوره اسلامی تا پایان دوره آل مظفر براساس مدارک و شواهد موجود

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و برنامه ریزی منطقه ای، دوره 9، شماره 361 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

سید فضل الله میر دهقان اشکذری - استادیار گروه ایرانشناسی دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

محمد ابراهیم زارعی - دانشیار گروه باستانشناسی دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

جعفر نوری - استادیار گروه ایرانشناسی دانشگاه میبد، میبد، ایران

خلاصه مقاله:

شهر یزد یکی از شهرهایی است که علی رغم توسعه و گسترش، هنوز بخش های قدیمی خود را، که امروزه بافت تاریخی را تشکیل می دهند، در دل خود حفظ کرده است. این شهر از ساختارهای مختلفی تشکیل می شد که مهم ترین ساختار آنرا محلات تشکیل می دادند. اما، می توان عوامل گوناگونی را در شکل گیری و توسعه شهر و به تبع آن ساختار محلات دخیل دانست. ساختار مذهبی شهر از مساجد و آرامگاه های مختلفی تشکیل می شد که می توان از مسجد جامع به عنوان اصلی ترین بخش این ساختار نام برد که در مرکز شهر واقع شده بود. همین امر باعث گردید تا در دوره آل مظفر بازار چهارسوق، مهمترین مرکز اقتصادی شهر، در کنار آن ساخته که خود باعث ایجاد تغییر در محلات شود. ساختار آموزشی از مدارس گوناگونی تشکیل می شد که برخی از آنها جزئی از مجموعه بزرگتر بودند. این مدارس به همراه بناهای عام المنفعه تاثیرات زیادی را در شکل بخشی در ساختار محلات داشتند و تغییراتی را در درون آنها ایجاد نمودند. وجود برج و باروی شهر باعث شده بود تا محلات به دو بخش خارج حصار و داخل حصار تقسیم شوند که با گسترش آن به محدوده محلات داخل حصار افزوده می شد. مهمترین منبع تامین آب شهر قنات های متعددی بود که بوسیله پایاب و آب انبار دسترسی را امکان پذیر کرده و آسیاب های متعددی از آن بهره می بردند و برخی از محلات به واسطه آنها شکل گرفتند. در نتیجه می توان گفت در شکل گیری و توسعه شهر یزد ساختارهای متفاوتی مانند ساختارهای مذهبی، اقتصادی، آموزشی، مجموعه های گوناگون و غیره دخیل بودند و هرکدام

کلمات کلیدی:

یزد، بافت تاریخی، دوره اسلامی، روند شکل گیری ساختاری فضایی، متون محلی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1399236>

